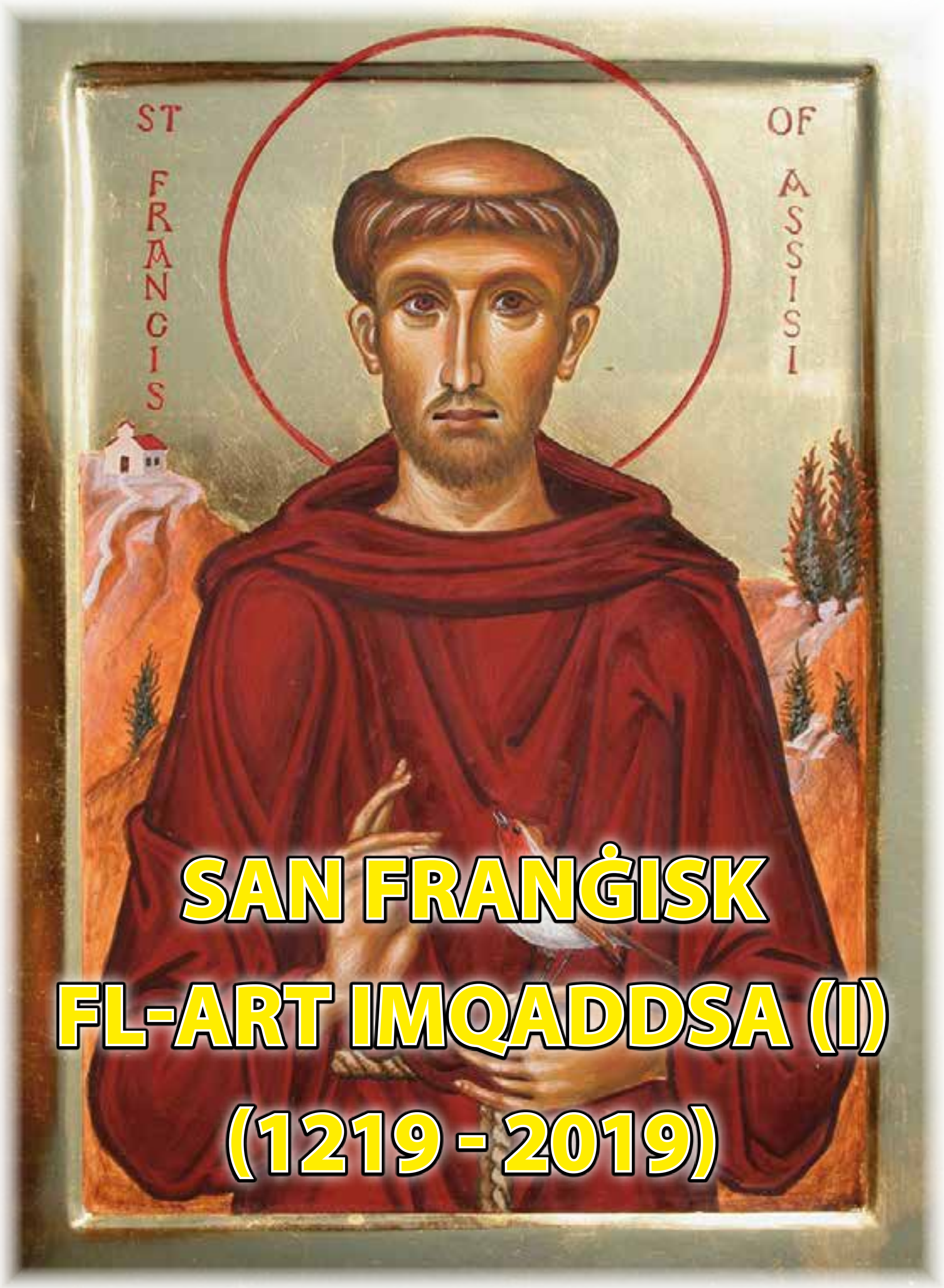

SAN FRANĠISK FL-ART IMQADDSA (I) (1219 - 2019)

Noel Muscat ofm

San Franġisk ta' Assisi hu magħruf bħala l-qaddis tal-paċi u d-djalogu. Fit-taqlib tad-dinja medjevali, kkaratterizzata mill-intriċċi politiċi bejn il-qawwa imperjali u dik papali, u mhedda mit-tixrid ta' movimenti eretiċi u mill-periklu tal-Islam, San Franġisk waqqaf familja ta' patrijiet li kellha tbiddel il-qafas soċjali u reliġjuż tal-Ewropa għal sekli sħaħ. Tassew,

Franġisk t'Assisi jibqa' tifkira ta' persuna li tiġbor fiha nnifisha n-natura vera ta' dik il-*Christianitas* li tat forma u identità lill-Ewropa. Jekk din l-affermazzjoni ssibx qbil fl-imħuħ u l-qlub ta' Ewropej kontemporanji hi ta' importanza iżgħar mill-kontribut li l-Kristjaneżimu ta għall-formazzjoni ta' komunità ta' nazzjonijiet iggvernati mill-valuri tad-demokrazija u tal-libertà.

Franġisku twieled fi ħdan familja ta' negozjanti, trabba fl-ispirtu tal-Kruċjati tipiku ta' dawk is-snin, u ġie edukat fil-kultura kavallereska tal-*amor courtois*. Fl-istess ħin, meta sar żagħżugħ, Franġisku kien ukoll konxju mill-ħażen tad-diviżjoni soċjali bejn il-*maiores* (klassi tan-nobbli) u l-*minores* (klassi tal-merkanti). Hu kien jirrispetta n-natura ta' Knisja u soċjetà ġerarkika, ir-rabtiet fewdali bejn in-nobbli u l-bdiewa, imma kien ukoll wieġeb b'entużjażmu biex ibiddel dan kollu permezz ta' moviment li fih dawk li jiggvernaw kellhom jissejħu *ministri* u *custodes*, fi spirtu ta' libertà ta' espressjoni, tal-qsim tal-ġid u r-riżorsi ekonomiċi, u tal-moviment ħieles li ma kienx għadu deher daqshekk ċar fl-istorja tal-Kristjanità.

Wieħed mill-aktar atti kuraġġużi ta' Franġisk t'Assisi kien dak li hu biddel l-interpretazzjoni tal-ispirtu Kruċjat tas-seklu 13. Il-Kruċjati kienu ilhom attivi sa mill-ewwel sejħa għall-Kruċjata armata li kienet saret mill-Papa Urbanu II fil-Konċilju ta' Clermont (Novembru 1095). Sa Lulju 1099 l-armati Kruċjati kienu waslu Kostantinopli, qasmu l-Bosforu u l-Anatolja (Turkija moderna), u daru lejn in-nofsinhar tul il-kosta tal-Libanu u tal-Palestina. Fil-15 ta' Lulju 1099 daħlu trionfalment fil-Bażilika tal-Qabar ta' Kristu f'Ġerusalemm.

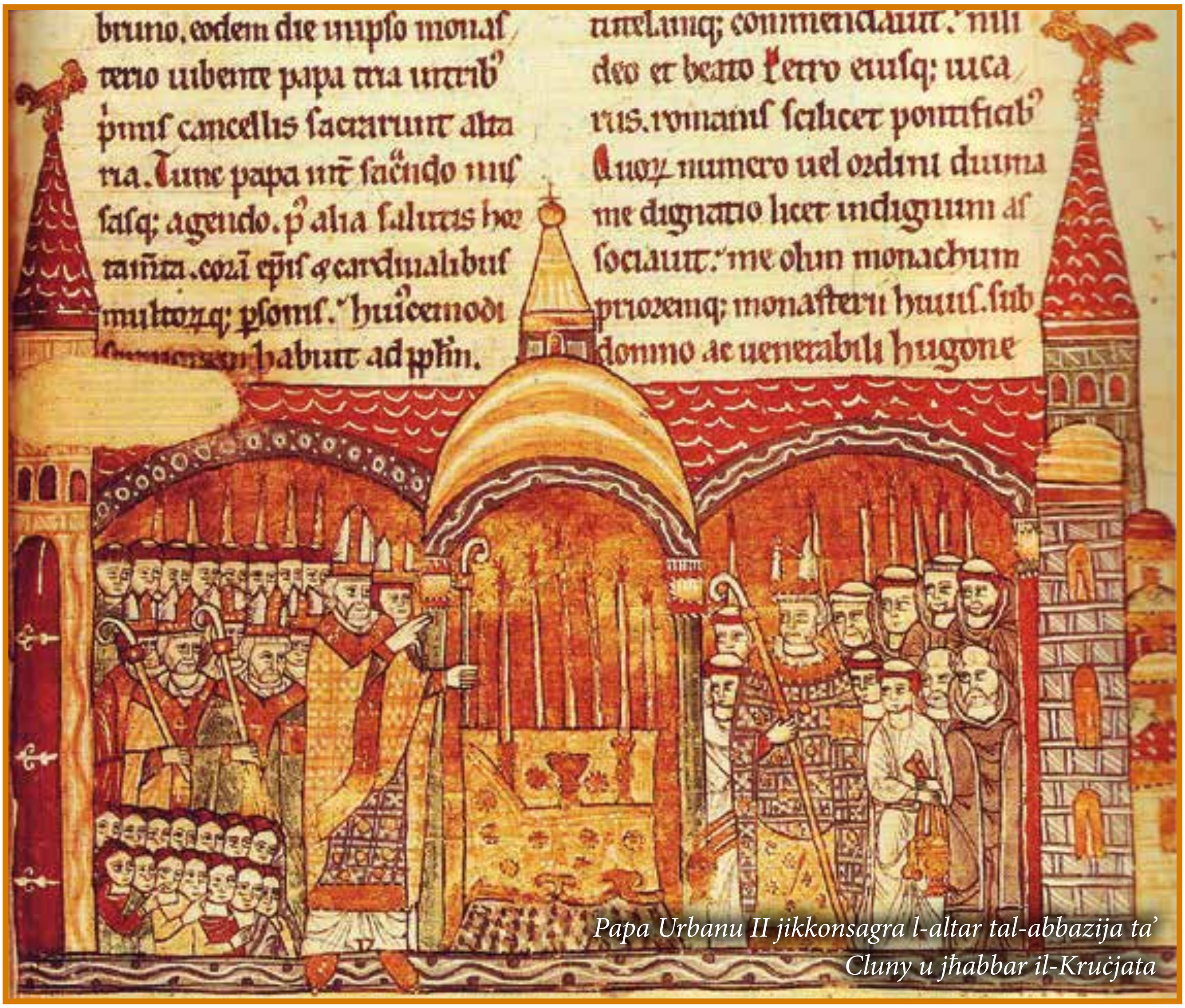

Papa Urbanu II jikkonsagra l-altar tal-abbazija ta' Cluny u jħabbar il-Kruċjata

Il-Kruċjati waqqfu r-Renju Latin ta' Ġerusalemm, imma biss għal perjodu qasir. Fl-1187 huma tilfu Ġerusalemm u kellhom jirtiraw fil-port fortifikat ta' Akri fuq il-kosta, u f'kastelli oħrajn li kienu bnew, fejn damu sat-18 ta' Mejju 1291, id-data li timmarka t-tmiem tar-Renju Latin ta' Ġerusalemm fl-Art Imqaddsa.

Meta l-Kruċjati tilfu l-Art Imqaddsa li spiċċat f'idejn Saladin waqt il-battalja ta' Qarne Hattin (4 ta' Lulju 1187) u mbagħad kellhom jabbandunaw Ġerusalemm (2 ta' Ottubru 1187), Franġisk t'Assisi kellu biss ħames snin. Jista' jkun li kien impressjonat mill-istejjer tat-traġedja li tferrxu bħal ħuġġieġa nar fl-isqaqien dojoq ta' Assisi. Meta kien żagħżugħ hu kien xorob sewwa l-ispirtu tal-Kruċjata, u fl-1204 kien ipprova jingħaqad mal-armata ta' Guatier de Brienne fil-Puglie bl-iskop li jitlaq għall-Kruċjata u hekk isir kavallier. Il-proġett tiegħu spiċċa fix-xejn wara ħolma li kellu fi Spoleto, wara biss ġurnata vjaġġ. Ukoll meta kien diġà kkonsagra lilu nnifsu lil Alla, Franġisku pprova jmur darbtejn "fl-artijiet tal-infidili", għalkemm din id-darba b'intenzjoni qaddisa, jiġifieri dik li jipprietka lil Kristu u hekk jakkwista l-palma tal-martirju. In-nuqqas ta' esperjenza tiegħu ġegħluh jitlaq minn Ancona fl-1212, biex imbagħad imma spiċċa fuq il-kosta tad-Dalmazja, wara li tempesta ġarret il-ġifen li kien fuqu lejn il-port ta' Zadar (fil-Kroazja). Mill-ġdid, fl-1213 hu pprova jmur fl-artijiet Misilmin ta' Spanja u l-Marokk, imma marad u kellu jirritorna. Kien biss fl-1219, eżattament 800 sena ilu, li Franġisku rnexxielu jmur f'Damietta, fl-Eġittu, billi ngħaqad mal-Ħames Kruċjata b'intenzjonijiet li kienu mili bogħod mill-ideali oriġinali li hu kien ħaddan fis-snin ta' żgħożitu.

F'din is-sensiela ta' artikli għal din is-sena, aħna sejrin nirreferu għal dan it-tentattiv ta' Franġisku li joħloq forma ġdida ta' Kruċjata, b'tali mod li l-wasla tiegħu fl-"artijiet tal-infidili" kienet ta' natura providenzjali, u kienet il-bidu tal-kontribut kbir tal-patrijiet tiegħu, il-*fratres Minores* (patrijiet

Il-Port tal-Pisani f'Akri, fejn San Franġisk wasal fl-1219

Minuri) biex jagħtu forma ta' preżenza Kristjana u jippreservaw l-identità Kristjana ta' dan ir-reġjun li aħna nsejħulu l-Art Imqaddsa.

Il-kuntest storiku tal-Ħames Kruċjata

Meta l-Papa Innoċenz III beda l-pontifikat tiegħu fit-22 ta' Frar 1198, il-Knisja kienet f'qagħda li kienet titlob riforma kbira. Kif rajna, l-Art Imqaddsa kienet spiċċat f'idejn is-Saraċini. It-Tielet Kruċjata tal-1189-1192 kien irnexxielha terġa' takkwista xi fortizzi Kruċjati tul il-kosta tal-Palestina, bħal Akri, kif ukoll il-gżira ta' Ċipru, imma ma kinetx waslet biex terġa' tirbaħ lil Ġerusalemm. Minkejja dan, ir-Re Richard I tal-Ingilterra (*Richard the Lionheart*) kien iffinalizza trattat ma' Saladin, li bih il-Kristjani kellhom permess li jidħlu fil-Belt il-Qaddisa mhux armati. Fl-Ewropa s-sitwazzjoni tal-Knisja kienet ikkumplikata minħabba li kienu twieldu diversi movimenti lajkali eretiċi fi ħdan il-Knisja, fosthom il-Katari, l-Albiġiżi u l-Valdiżi, kif ukoll il-moviment aktar moderat tal-Umiliati, li l-*propositum vitae* jew regola tagħhom kienet l-ewwel ġiet ikkundannata mill-Papa Luċju III fid-digriet *Ad abolendam* tal-1184, imma mbagħad ġiet approvata minn Innoċenz III fl-1202, li ntebaħ li kien jaqbel li japprova movimenti

Papa Innoċenz III

lajkali li kienu juri sens ta' ubbidjenza lejn il-Knisja u ortodossija fid-duttrina Kristjana.

Innoċenz III beda jirriforma l-Knisja, imma kellu jistenna ħafna snin sakemm fl-aħħar iddeċieda li jlaqqa' Konċilju fil-Lateran. Fid-19 ta' April 1213, Papa Innoċenz III ħareġ l-ittra *Vineam Domini Sabaoth*, kontra l-għedewwa tal-Kristjanità, li hu sejħilhom "bhejjem ta' diversi għamliet li qed jippruvaw jeqirdu l-għalqa tad-dwieli tal-Mulej tal-eżerċti." F'din l-ittra l-Papa ħabbar Konċilju ġenerali għall-Knisja Latina. Il-Konċilju Lateran IV tlaqqa' f'Novembru 1215, u kien uniku fl-iskop u l-impatt tiegħu. Kien dan il-Konċilju li sejjaħ għall-formazzjoni tal-Ħames Kruċjata, li dawk li kellhom jieħdu sehem fiha kienu jittamaw li kellha tkun l-aħħar battalja deċiżiva għad-difiża tal-Kristjanità.

L-isforzi ta' Innoċenz III kienu xabla taqta' b'żewġt ixfar. Mill-banda l-waħda hu nieda l-Kruċjata kontra l-Albiġiżi fi Franza tan-nofsinhar fl-1209, biex hekk jeqred darba għal dejjem id-duttrina eretika tal-Katari. Mill-banda l-oħra, hu ried jikkonċentra l-attenzjoni fuq it-theddida tal-Islam u l-bżonn li l-Art Imqaddsa terġa' tintrebaħ għall-Kristjanità. L-uniku mod biex dan iseħħ kien dak li l-Papa u l-mexxejja politiċi

kienu jafu bih, jiġifieri l-Kruċjata.

Kien waqt il-Konċilju Lateran IV li tlaqqa' f'Ruma f'Novembru 1215, li Innoċenz III ħabbar li hu kellu intenzjoni li jordna lill-qawwiet Kristjani Ewropej biex josservaw perjodu ta' waqfien mill-ġlied bejniethom, u pjuttost jikkonċentraw il-forzi biex jorganizzaw Kruċjata ħalli jerġgħu jieħdu lura l-Art Imqaddsa minn idejn il-Misilmin. L-aħħar digriet tal-Konċilju (14 ta' Diċembru 1215), li hu żieda mas-70 kanoni tal-istess Konċilju, u li jibda bil-kelmiet *Ad liberandam Terram sanctam*, jitkellem dwar Kruċjata ġdida biex teħles l-Art Imqaddsa. Fost affarijiet oħrajn, il-Papa jikteb:

"Hi xewqa mħeġġa tagħna li neħilsu l-Art Imqaddsa minn idejn l-infidili. Għaldaqstant niddikjaraw, bl-approvazzjoni ta' dan il-Konċilju mqaddes u wara li smajna l-parir ta' rġiel prudenti li huma konxji għalkollox miċ-ċirkustanzi taż-żminijiet u l-postijiet, li l-Kruċjati għandhom ikunu lesti, sabiex dawk kollha li se jbaħħru jinġabru flimkien fir-renju ta' Sqallija fl-1 ta' Ġunju tas-sena wara s-sena d-dieħla (1217): uħud minnhom skont il-ħtieġa jinġabru Brindisi u oħrajn Messina u postijiet qrib fuq iż-żewġ naħat, fejn aħna nixtiequ, jekk Alla jrid, li nkunu preżenti personalment f'dak iż-żmien sabiex, bil-pariri u l-għajnuna tagħna, l-armata Kristjana tkun tista' titlaq bl-ordni u bil-barka divina u apostolika" (*Conciliorum Oecumenorum Decreta. Edizione Bilingue*, a cura di G. ALBERIGO ET ALII, Edizioni Dehoniane, Bologna 2013, 267).

Is-sejħa għal Kruċjata kontra l-Islam kienet diġà saret mill-Papa Innoċenz III f'April 1213 fl-enċiklika *Quia maior*. Dan id-dokument papali kellu l-iskop li jqajjem l-ispirtu Kruċjat tal-Ewropa Kristjana quddiem l-okkupazzjoni Musulmana tal-Postijiet Qaddisa. Il-kliem u l-istil ta' dan id-dokument huma qawwija, u jagħtuna idea dwar il-mentalità ta' dak iż-żmien rigward it-theddida tal-Islam għall-Kristjanità:

"Il-popli Kristjani, fil-fatt, kellhom f'idejhom il-provinċji kollha tas-Saraċini sa żmien San Girgor, imma minn dak iż-żmien qam iben it-telfien, il-profeta falz Muhammad, li qarraq b'ħafna irġiel u begħedhom mill-verità permezz tal-pjaċiri tad-dinja u tal-ġisem. Għalkemm il-qerq tiegħu baqa' jaħkem sal-ġurnata tal-lum, aħna xorta waħda nqiegħdu l-fiduċja tagħna fil-Mulej li diġà tana sinjal li t-tajjeb ġej dalwaqt, li t-tmiem ta' din il-bhima riesaq. In-numru tagħha, skont l-Apokalissi ta' San Ġwann, se jintemm fi żmien 666 sena, li minnhom għaddew 600 sena. Biex inkomplu nsemmu l-ġrieħi kbar u gravi li s-Saraċini qarrieqa għamlu lir-Redentur tagħna, minħabba l-ħtijiet tagħna, insemmu li l-istess Saraċini qarrieqa dan l-aħħar bnew fortizza biex jieqfu lill-Kristjani fuq il-Għolja tat-Tabor, fejn Kristu irrivela lid-dixxipli l-viżjoni tal-glorja futura tiegħu. Permezz ta' din il-fortizza huma jaħsbu

li jkunu jistgħu faċilment jokkupaw il-belt ta' Akri, li tinsab fil-qrib, u mbagħad jinvadu l-kumplament tal-art mingħajr ma jsibu reżistenza li tiqfilhom, billi bħalissa dan ir-reġjun hu nieqes mill-qawwiet armati u mill-provvisti." (INNOCENTIUS III, *Quia maior*, in *Patrologiae cursus completa, series Latina*, ed. J.P. MIGNE, vol. 216, col. 817-822).

Is-sultan tal-Eġittu al-Malek al-Kamel

Il-Ħames Kruċjata seħħet fi żmien is-sultan al-Malek al-Kamel (1218-1238), bin al-Malek al-Adel (1200-1218) mid-dinastija tal-Ajjubidi, li kien jiġi ħu Saladin. L-isem sħiħ tas-sultan kien al-Malek al-Kamel Nasser ad-Din Abu al-Ma'ali Muhammad. Twieled madwar l-1180. Wara l-1200 kien sar Viċirè tal-Eġittu, meta missieru kien għadu jsaltan. Wara li miet al-Adel, l-Imperu tal-Ajjubidi nqasam bejn al-Kamel bħala Sultan tal-Eġittu, ħuh al-Mu'azzam Isa, gvernatur tal-Palestina u t-Transġordanja, u ħuh ieħor al-Ashraf Musa, li kien isaltan fis-Sirja. Is-saltna ta' al-Kamel kienet ikkaratterizzata mill-ġrajjiet marbutin mal-Ħames Kruċjata.

Al-Kamel kien tilef il-belt ta' Damietta, fuq id-delta tax-xmara Nil, li kienet waqgħet f'idejn il-Kruċjati fil-5 ta' Novembru 1219, imma reġa' rebaħha lura wara li kellu vittorja fuq l-armata Kruċjata li kienet riesqa lejn il-Kajr f'Settembru 1221. Nota oħra importanti tas-saltna tiegħu kien il-perjodu ta' waqfien mill-ġlied li hu kien innegozja mal-Imperatur Federiku II, Re ta' Sqallija. Wara li fl-1227 kien miet al-Mu'azzam, li kien qered il-ħitan ta' Ġerusalemm, al-Kamel reġa' akkwista kontroll fuq il-Palestina. Hu ta lura lil Ġerusalemm, Betlehem u Postijiet Qaddisa oħrajn f'idejn ir-Renju Kruċjat għal perjodu ta' 10 snin, li kellu jibda fl-1229. L-eċċezzjoni kienet biss l-ispjanata tat-Tempju, bil-Koppla tal-Blata u l-Moskea ta' Al-Aqsa, li hu post qaddis għall-Musulmani. Is-Saraċini kellhom id-dritt li jibqgħu jgħixu fis-sigurtà fil-Belt Qaddisa ta' Ġerusalemm. Al-Kamel miet fl-1238, meta t-Torok Kwareżmjani kienu bdew jinvadu l-Palestina, u dan il-perjodu ta' waqfien mill-ġlied intemm fl-1239.

Al-Malek al-Kamel kien magħruf bħala Sultan qawwi imma pjuttost twajjeb. Fir-relazzjonijiet tiegħu mal-Kruċjati hu ta' spiss kien joffrilhom konċessjonijiet, li huma dejjem ċaħdu, speċjalment minħabba l-karattru instransiġenti tal-Legat Papali, il-Kardinal Pelagius Galvan. L-iskop tagħna f'dawn l-artikli se jkun li nitkellmu dwar ir-relazzjonijiet bejn al-Kamel u San Franġisk t'Assisi, partikolarment rigward il-laqgħa famuża bejniethom li saret f'Damietta eżattament 800 sena ilu, f'Settembru 2019. Għalkemm bosta studjużi jqisu din il-laqgħa bħala ġrajja irrilevanti u marġinali fl-episodji tal-Ħames Kruċjata, imma xorta waħda din il-laqgħa tikkostitwixxi punt importanti fir-relazzjonijiet bejn il-Kristjani u l-Misilmin fi żmien meta dawn kienu dejjem fi gwerra kontra xulxin.

Knisja medjevali ta' San Ġwann, Akri

L-isfond storiku tal-preżenza ta' San Franġisk fl-Orjent

L-episodju tal-wasla ta' San Franġisk fl-Eġittu fl-1219 diġà ġie studjat fuq li studjat mill-istoriċi fil-passat u fil-preżent. Dan il-vjaġġ ta' Franġisk t'Assisi jimmarka inizjattiva li kienet oriġinali fil-mod kif seħħet u fl-effett li ħalliet fuq il-preżenza Kristjana fl-Art Imqaddsa. Għalkemm għandha x'taqsam aktar mal-istorja tal-Ordni Franġiskan fil-bidu tiegħu, imma dejjem ġiet iddokumentata minn għejun kontemporanji li ħarġu mill-pinna tal-kronisti tal-Ħames Kruċjata, li ma kinux tant familjari mal-familja reliġjuża ġdida li waqqaf San Franġisk. Għaldaqstant ix-xhieda tagħhom hi prezzjuża, għalkemm huma kitbu aktar bl-iskop li jirrakkontaw l-ispedizzjonijiet militari tal-Kruċjati u jitkellmu biss marġinalment dwar il-laqgħa ta' Franġisku ma' al-Kamel.

Iż-żjara ta' San Franġisk t'Assisi fl-Orjent fl-1219 timmarka mument kronoloġiku importanti fl-istorja Franġiskana. Kien mument deċiżiv fl-espansjoni tal-preżenza Franġiskana fl-artijiet ta' *Outremer*, l-isem Franċiż li bih il-Kruċjati kienu jsejħu r-reġjun tal-Lvant Nofsani, letteralment, l-artijiet "lil hinn mill-baħar". Wieħed ma jistax jiċħad il-fatt li hemm elementi leġġendarji li daħlu fir-rakkont ta' dan l-episodju, l-aktar f'dokumenti tardivi, u li għalhekk jagħmluha diffiċli li wieħed jasal għal konklużjonijiet li huma tassew definittivi. Imma jekk nagħtu ħarsa lejn l-ewwel dokumentazzjoni, ikollna idea ċara dwar in-nukleu storiku ta' dik li tibqa' kwestjoni miftuħa fost l-istudjużi kontemporanji tal-istorja Franġiskana.

Ħarsa lejn l-għejun ta' dan l-episodju teħtieġ preżentazzjoni qasira tad-diversi possibiltajiet ta' kif nistgħu ninterpretaw il-fatti. L-iskop tagħna se jkun prinċipalment dak li nerġgħu nipproponu l-isforzi ta' pijunier fl-istudji Franġiskani, u membru tal-Kustodja tal-Art Imqaddsa, Patri Girolamo Golubovich ofm (1865-1941), fl-ewwel volum tas-serje *Biblioteca bio-bibliografica della Terra Santa e dell'Oriente Francescano*, pubblikat mill-Edituri Franġiskani tal-Kulleġġ San Bonaventura, fi Quaracchi (Firenze), fl-1906. Dan il-volum ikopri l-perjodu bejn il-bidu tal-Ordni Franġiskan, jiġifieri mill-1215, u jkompli sa tmiem is-seklu 13, u jagħti attenzjoni partikulari lill-fenomenu tal-preżenza Franġiskana fl-Orjent. Il-fatti jistgħu jiġu wkoll konfrontati mal-opri ta' żewġ studjużi oħrajn benemeriti tal-istorja Franġiskana, jiġifieri Paul Sabatier (*Vie de Saint François d'Assise*, Paris 1894) u Arnaldo Fortini (*Nuova Vita di San Francesco*, Assisi 1959, 5 volumi).

Golubovich jippreżenta lista kronoloġika taż-żjara ta' San Franġisk fl-Orjent matul il-Ħames Kruċjata. Jiena se nippreżenta dan l-ordni kronoloġiku. Għalkemm diversi studjużi llum għandhom oġġjezzjonijiet dwar it-teżi ta' Golubovich, jidhirli li d-deskrizzjoni tiegħu wieħed jista' jorbot ħafna fuqha.

Il-ftuħ tal-Ordni Franġisk għall-missjonijiet "lil hinn mill-Alpi" (*oltrealpe*) u "lil hinn mill-baħar" (*oltremare*, jew *Outremer*) tmur lura għall-14 ta' Mejju 1217. Din id-data timmarka ġrajja magħrufa bħala l-kapitlu ġenerali ta' Pentekoste, li kien assemblea tal-ministri u l-kustodji tal-Ordni f'Assisi, ippreseduta minn San Franġisk innifsu. Din l-assemblea ġenerali kienet tiġi ċċelebrata kull sena fis-solennità ta' Pentekoste, almenu sal-1223, is-sena li fiha l-Papa Onorju III ikkonferma r-*Regola bollata* tal-patrijiet Minuri. Aktar tard dan l-istess kapitlu ġenerali beda jiġi ċċelebrat darba kull tliet snin.

Kien f'dan il-kapitlu tal-1217 li Franġisku bagħat lill-patrijiet tiegħu f'reġjunijiet fil-bogħod u waqqaf fraternitajiet missjunarji. Dawn il-

fraternitajiet eventwalment kellhom jiffurmaw l-ewwel "provinċji" tal-Ordni. Fost l-għejun, jew fonti medjevali għall-ħajja ta' San Franġisk, insibu din id-deskrizzjoni fil-*Leggenda dei tre compagni*: "Wara li l-imqaddes Franġisku kien akkwista dak il-post ta' Santa Marija (tal-Anġli) mill-abbati li semmejna (l-Abbati tal-monasteru ta' San Benedetto al Subasio), hu ordna li hemmhekk jinżamm kapitlu darbtejn fis-sena, jiġifieri f'Għid il-Ħamsin u fid-Dedikazzjoni ta' San Mikiel (29 ta' Settembru). F'Għid il-Ħamsin kienu jiltaqgħu l-aħwa kollha fil-knisja ta' Santa Marija u kienu jiddiskutu dwar kif setgħu aħjar iħarsu r-regola, kif ukoll kienu jaħtru lil dawk l-aħwa fid-diversi provinċji li kienu jippritkaw lill-poplu, u aħwa oħrajn kienu jibgħatuhom fi provinċji oħrajn" (L3C 57, in *Fonti għall-Ħajja ta' San Franġisk t'Assisi*, Vol. 1, 592).

L-istess episodju jiġi rrakkontat b'mod aktar dettaljat fil-*Kronaka* ta' Nikolaus Glassberger u fil-*Kronaka tal-24 Ministri Ġenerali tal-Ordni tal-Minuri*, li jindikaw id-data eżatta ta' dan il-kapitlu ġenerali. Matul dak il-kapitlu tal-1217 grupp ta' patrijiet kienu volontarji biex imorru fil-missjoni ta' *Outremer*. Il-kap tagħhom, jew aħjar, il-ministru, ġie elett fil-persuna ta' fra Elia ta' Cortona. Hu l-istoriku Giordano da Giano li jgħidilna hekk fil-*Kronaka* tiegħu: "Fra Elia ġie magħżul bħala ministru provinċjal u San Franġisku bagħtu fir-reġjun lil hinn mill-baħar." Il-Provinċja ta' *Outremer* kienet ukoll magħrufa bħala l-Provinċja tas-Sirja, jew *Provincia Terrae Promissionis*, u oriġinarjament kienet tinkludi r-reġjun kollu tal-Lvant Nofsani, inkluż l-Eġittu, Palestina, Ġordanja, Libanu, Sirja, Antjokja, Ċipru, Kostantinopli u Greċja.

Għalkemm il-preżenza Franġiskana fl-Art Imqaddsa tmur lura uffiċjalment għall-1217, il-*Vita Prima* ta' fra Eġidju t'Assisi tgħid li dan il-fra umli kien l-ewwel patri li wasal fl-Art Imqaddsa u żar il-Qabar ta' Kristu u Ġerusalemm fl-1215.

Fid-9 ta' Mejju 1218, sena wara l-kapitlu ta' Pentekoste li fih Fra Elia ntbagħat fl-Orjent, ir-Re Jean de Brienne, id-Duka Leopold tal-Awstrija u Wilhelm tal-Olanda telqu bl-armati Kruċjati tagħhom minn Akri u niżlu qrib Damietta, fuq

Kruċjati jbaħħru lejn l-Art Imqaddsa

id-delta tax-xmara Nil, fl-Eġittu. Huma ħejjew l-assedju ta' din il-belt u bdew l-offensiva tagħhom kontra al-Malek al-Kamel. Fl-24 ta' Awwissu l-Kruċjati, immexxijin minn Leopold tal-Awstrija, irnexxielhom jieħdu taħt idejhom il-fortizza msejħa "Torri tal-katina", li kienet mibnija fiċ-ċentru tax-xmara u kienet tagħlaq b'katina ħoxna ż-żewġ naħat tax-xmara, biex hekk l-ebda ġifen tal-gwerra ma jkun jista' jersaq qrib Damietta. F'Settembru ta' dik is-sena wasal fil-kamp tal-Kruċjati l-Legat Papali, il-Kardinal Pelagius Galvan, li kellu karattru ta' ġellied u mexxej militari. Al-Malek al Mu'azzam Isa, Sultan ta' Damasku u ħu al-Malek al-Kamel, ġie biex jgħin lil ħuh, u hu u ġej l-Eġittu bl-armati tiegħu, ħatt il-ħitan ta' Ġerusalemm, ħlief iċ-Ċittadella ta' David u l-Qabar ta' Kristu. Dan biex, jekk il-Kruċjati jieħdu f'idejhom il-belt, ma kienx ikollhom l-ebda ħitan biex jiddefendu ruħhom. Sa Frar tas-sena 1219 l-armati tal-Ħames Kruċjata, li kienu kkampjati fuq ix-xaqliba tal-Punent tan-Nil, qasmu għan-naħa l-oħra biex hekk ikunu jistgħu jibdew l-assedju tal-belt ta' Damietta.

Il-belt ta' Damietta, magħrufa wkoll bħala Damiata jew Dimyat bl-Għarbi, tinsab fuq waħda mill-fergħat tax-xmara Nil, xi 15-il kilometru mill-baħar Mediterran u madwar 200 kilometru fuq it-Tramuntana tal-Kajr. Fi żmien il-qedem il-belt kienet magħrufa bħala Tamiat, u fl-epoka Ellenistika kienet tissejjaħ Tamiathis. Tissemma mill-Ġeografu Biżantin Stephanos fis-seklu 6, u aktar tard bdiet tissejjaħ Damietta mill-kelma Eġizzjana "Damt" li tfisser kapaċità, billi l-belt tinsab f'post fejn hemm l-ilma ħelu tax-xmara imma wkoll l-ilma mielaħ tal-baħar. Hemm oħrajn li jgħidu li l-belt kienet tissejjaħ Tam Heet, li tfisser belt tal-ilma, minħabba l-fatt tal-ilma abbundanti li hemm. Isem ieħor possibbli kien Tam Het, li bil-Koptu jfisser belt tat-Tramuntana.

L-Għarab ħadu l-belt mill-ħakma Biżantina, taħt il-Kaliff Omar ibn al-Khattab (589-644) tad-dinastija tal-Umajjadi. Il-Biżantini ppruvaw jerġgħu jakkwistaw din il-belt strateġika fis-snin 739, 821, 921 u 968, imma ma rnexxilhomx. Taħt id-dinastija tal-Abbasidi Damietta kienet wieħed mill-portijiet ewlenin tal-Eġittu, flimkien ma' Lixandra. Baqgħet port importanti wkoll fi żmien id-dinastija tal-Fatimidi.

Ftit qabel il-ġrajjiet tal-Ħames Kruċjata, meta l-Kruċjati kienu għadhom f'Ġerusalemm, kienu attakkaw Damietta bi flotta, flimkien mal-Imperatur Biżantin, imma Saladin kien rebħilhom.